

VIGRED

- dekliski list -

Tiskovni sklad „Vigred“.

Za tiskovni sklad so poslali do 30. aprila:

Marija Rešek, Kamna gorica	Din	2.—
Cencelj Marija, Tremerje, p. Celje	>	12.—
S. Ksaverija, zdravilišče Topolšica, Šoštanj	>	16.—
Kat. prosv. društvo, Kranjska gora	>	3.—
Marija Polak, Ljubljana, Jozefinum	>	10.—
Celestina Albina, Št. Jurij, Radeče	>	8.—
Francka Basaj, Suha pri Kranju	>	25.—
Ljubljanska Orliška srenja	>	100.—
Jurman M., Radeče	>	5.—
Kroček Laško	>	10.—
Ana Lukman, Ig pri Ljubljani	>	8.—
Kos Marija, Kranjska gora	>	5.—
Kroček Horjul	>	20.—
Gabrijela Hauptman, Kranjska gora	>	8.—
Marija Jesenovc, Sv. Jošt	>	25.—
Dekliška zveza, Ribnica na Pohorju	>	25.—
Pepca Narat, Naraplje	>	5.—
Jože Jagodic, škof, tajnik, Ljubljana	>	10.—

Din 297.—

Zadnji izkaz > 246.03

Skupaj Din 543.03

Vsem in vsakemu posebej iskrena zahvala! Druge prosimo, da ne izgube položnice, ampak jo prav kmalu porabijo za označeni namen.

Uprava dekl. lista »Vigred«.

Brezalkoholne sokove vseh vrst!

Vse potrebščine za konzerviranje sočivja, sadja in grozdja!

Opreme za ohranitev brezalkoholnega sadnega in grozdnega soka v sodih!

Sploh vse, kar spada v brezalkoholno gospodarstvo

naročajte vse — prav vse — izključno le pri osrednji zadrugi

„Brezalkoholna produkcija“ v Ljubljani

Poljanski nasip 10/22

Sklicujte se na Vigred!

Cenik brezplačno!

Vsebina:

B. N.: Veličastni pohod našega kralja	121	Rožni dom:	
P. Krizostom Sekovanič O. F. M.: Glejte, vaš Kralj!	122	Francka G.: Junij v Rožnem domu	135
P. Krizostom: Krvavi biseri	125	Mira: Kadar sem sama s seboj	137
Od srca do srca	126	Vigrednica — gospodinja	137
Sl. Savinšek: Arhitektura ali stavbarstvo	127	Organizacija:	
Ksaver Meško: Življenje	128	Narodno občestvo (Konec)	140
Franjo Strah: K Materi	128	Ivanka Š.: Telesno zdravje — duševna moč (Dalje)	142
Zdrava, roža Marija:		Iz orliške centrale	143
Slavko Savinšek: Angelica (Dalje)	130	Sestre sestram	143
Slavko Savinšek: Pismo in odgovor	133	Drobiž	144
Leop. Turšič: „Jurčki“ (Konec)	133		

VIGRED

DEKLIŠKI LIST

LETO IV. V LJUBLJANI, 1. JUNIJA 1926. ŠTEV. 6.

Veličastni pohod našega Kralja.

B. N.

Tam zunaj v naravi valovi mlado, bujno življenje. Nežni blesk prve pomladi se je umaknil močnim in resnim barvam, zgodnjepomladna razigranost in veselost se je morala umakniti resnemu delu. Zdi se, da kar ni več časa za praznike; vsi so že minuli. Le enega, najveličastnejšega praznujemo zdaj sredi dela, sredi živega življenja v naravi. In baš ta je, ki vzame svojo snov iz sredine narave, iz docela naravnega razvoja, snov, orošeno z znojem našega kmeta, obdelano z njegovo žuljavo roko, snov, ki jo Vsemogočnost z eno besedo izpremeni v največjo in nedosegljivo dragocenost zemlje in nebes: praznik presvetega Rešnjega Telesa.

To je praznik božjega češčenja tudi na zunaj. Pretesni se zde cerkveni zidovi: zato pohite verniki s svojim Bogom ven v naravo, na polje in travnik.

Zvonovi pritrkavajo tako veličastno, slavospevi prečudežni Skrivnosti valove čez plan..... Preko s cvetjem potrošenih cest in poljskih potov koraka Prečudežni, Neskončni, blagoslavljač vse, vse....

In se ustavi štirikrat, da sredi svojih počiva na samo Zanj pripravljenih oltarjih. In njegovi zaslišijo čudovito blagovest po Mateju, Marku, Luki in Janezu.

In zadané po polju čudežno lepe molitve za blagoslov polja, za varstvo pred nevarnostmi in nesrečami.....

Pa se sklanjajo pred Najsvetejšim množice in se sklanja, valujé, žitno klasje. —

Prekratko je Tvoje bivanje v prosti naravi, Gospod! Vse, vse si želi Tvoje bližine!

„Nočem vas pustiti, sirot, samih.“

Tvoja bližina, Gospod, ostane vedno in povesod v Najsvetejšem zakramentu.

Tvoja bližina, Gospod, je toplota, je luč, je sreča!

„Ostani pri nas! Ohrani nam Svoj Najsvetejši zakrament in močno in trdno vero Vanj!“

(Sv. Terezija.)

Glejte, vaš Kralj!

P. Krizostom Sekovanič O. F. M.

Rim, v aprilu 1926.

Letos na veliko soboto popoldne se je vse to zgodilo. Vzel sem roket in štolo ter jo mahnil z nekaterimi tovariši-duhovniki v lateransko župnišče. Župnik — prijazen, suh gospod — nas je povabil v sprejemno sobico ter nam tam razdelil listke, na katerih je bila napisana ulica, številka hiše in število družin, katerim naj bi blagoslovili stanovanja. Taka je namreč starodavna navada v večnem mestu, da blagoslavljajo duhovniki ta dan stanovanja vsaki družini posebe. In ker župnik ne zmore vsega sam, pokliče v pomoč duhovnike iz raznih rimskih kolegijev. — Na mojem listku je bilo označenih 133 družin, vse v eni sami veliki palači.

Gospod župnik nam je dal razna navodila in posebno še nam je naročil, naj svoje delo vršimo kolikor je pač mogoče hitro, da bomo do večera gotovi.

Dvignili smo se.

V veži so nas čakali ministranti v svilnatih rdeče-vijoličastih talarjih in čipkastih srajcah. V rokah so držali posrebrene kangljice z blagoslovljeno vodo in aspergil.

Oblekli smo še mi roket in si naredili štolo, potem se pa razšli vsak s svojim spremljevalcem.

Moj „chierichetti“ — tako namreč imenujejo ministrante v Rimu — je bil silno ljubezniv fantek s črnimi nasvedranimi lasmi in ogljenimi bliskajočimi očmi. Celó pot je brbljal in mi pravil o starših, brateh in sestricah, o šoli, o strogem učitelju, ki ga je minuli torek udaril trikrat s šibo po roki, ker je napravil v svojem računskem zvezku tri velike pake.

Jaz sem mu smehljaje odgovarjal; včasih sem ga pohvalil, drugič posvaril. Deček je bil za oboje zelo dovteten: pohvale je bil vesel, graje pa menda tudi, ker je vedno nekam vdano kimal, češ poboljšati se bo treba, da.

Hitela sva, ker je pač lateranski gospod tako hotel, toda med potjo so naju ljudje mnogokrat zmotili. Ta je hotel naj mu blagoslovim njegovo kramo, oni zopet njegov voziček. Vstavil se je pred nama avto in sofer me je prosil za blagoslov, ustavil se je koleselj in moral sem blagosloviti konja. — „Padre, benedica anche questo — Pater, blagoslovite še to in to!“ In sem blagoslovil, zakaj na veliko soboto mora biti vse blagoslovljeno.

Slednjič sva prišla z mojim malim spremljevalcem do cilja.

Palača, ki naj bi jo blagoslovil, je bila radeljena v 14 oddelkov, to se pravi, da je bilo treba iti štirinajstkrat po različnih silno dolgih stopnicah gori in doli, pri čemur se človek vsekakor ne odpočije.

Družine, ki sem jih obiskal, so bile po večini uradniške: profesorjev, advokatov, sodnikov, bankirjev, častnikov; celo dva generala sta bila vmes.

Povsod so me že pričakovali in s spoštljivo ljubeznivostjo sprejeli. Gospodinja ali pa gospodar me je nato vodil od sobe do sobe. V eni izmed sob so bila navadno pripravljena velikonočna jedila: kruh, jagnje in jajca. (Potvic in piruhov tu ne poznajo.) Ko sem vse to blagoslovil, je sklicala mati svoje malčke in me zaprosila: „Padre, benedica anche questi diavoletti — Pater, blagoslovite še te škrateljčke!“ Seveda sem

tej želji z velikim veseljem ustregel. „Blagoslovil vas bom,“ sem jim dejal, „pa postati morate iz skrateljčkov pravi živi angelčki. Razumete?“ Seveda so vsi verno pokimali. Pokleknili so. Položil sem vsakemu na glavo konec štole in vsakega posebe blagoslovil; tako namreč hočejo rimske matere. Slednjič sem jim razdelil podobice in stvar je bila končana.

Šla sva v naslednje stanovanje in od tam zopet v naslednje, vedno dalje, dalje — — —. Bila je to čudovita kinematografska predstava. Slika se je vrstila za sliko: prijazni obrazi, otroški smeh, velikonočna jedila, pozdravi, voščila — — —. Kako pestro življenje!

Mlada gospa me je peljala v sobo, kjer je spalo njeno nepopisno lepo detece v beli posteljici. Njegovi zlati laski so bili potopljeni v neštete čipke na snežni blazinici. Dete se je v sanjah smehljalo tako angelsko prijazno. Položil sem nanj štolo in ga blagoslovil. Zbudilo se je in se pričelo takoj igrati z zlatimi resicami na štoli ... Ti čudovita nedolžnost!

Dalje, dalje — — —. Osem oddelkov sva že prehodila z mojim „chierichettijem“. Ura je bila že pet. Čutil sem se utrujenega. Pa tudi moj mali spremljevalec ni nič več tako veselo skakal po širokih mramornatih stopnicah in — čemur sem se posebno čudil — jeziček mu je docela otrpnil.

„Pater, to stanovanje blagoslovite posebno dobro — v njem je sama nesreča — — —.“ In sem blagoslovil.

„In tega mojega bolnega sinčka — — —.“ Blagoslovil sem bolnega sinčka, ki je hlastno poljubil križ na koncu štole; iz vodenih oči mu je kar gorelo hrepenenje po zdravju.

„Pater, prosim vas, blagoslovite mi še te zvezke in knjige,“ je zavzdihnil visokošolec-jurist, „da bo več uspeha pri učenju — — —.“

„Kupili smo novo podobo Madone in še ni blagoslovljena — — —.“

In sem blagoslavljal, blagoslavljal — — —.

Bil je že večer, ko sva prilezla z ministrantom, oprijemaje se za železno ograjo ob stopnicah, do zadnjega stanovanja. „Chierichetti“ je pozvonil.

Črno oblečena gospa s čisto belimi lasmi nama je odprla ter naju povabila, naj vstopiva. Prišel sem z običajnimi molitvami in blagoslovil po vrsti vse sobe, ki jih je odpirala pred mano gospa. Po končanem blagoslovu nama je ponudila čašico črne kave. Hotel sem se že zahvaliti, pa sem se domislil, da bi kratek počitek pred odhodom domov ne bil napačen. Peljala naju je v prekrasno sprejemno sobo, ki je bila jasno razsvetljena z velikim električnim lestencem. Tla so bila pregrnjena z mehкими preprogami; vsa oprema v renesančnem slogu je bila bogato pozlačena. — Midva sva se kar zgrudila v baržunaste fotelje, ki nama jih je odkazala ljubezniva gospa.

Odložil sem štolo in se razgledal po sobi. Prva stvar, ki sem bil nanjo pozoren, je bila velikanska podoba v zlatem renesančnem okviru na steni meni nasproti.

Nekako v sredini te podobe stoji duhovnik v belem oblačilu z visoko dvignjenim zlatim nastavkom v rokah. Na nastavek je položeno božje Srce Jezusovo, ovenčano s trnjevo krono, potopljeno v morje najjasnejših solnčnih žarkov. Iz božjega Srca padajo kapljice Krvi na zemljo in iz njih rastejo čudovito lepi cvetovi: lilije, gavtrože, nageljni, vijolice, jasmín, mirte — — —. Duhovnik je moral priti iz daljave, zakaj sledovi Jezusove Krvi — čudovite cvetice — se vijejo daleč v ozadje in se izgublajo v meglicah očarujočega večera južnega neba.

Pred duhovnikom kleči deklica v beli obleki s pajčolanom in vencem na glavi, za njo petero odraslih, ki se globoko klanjajo presv. Srcu.

Pred podobo na klečalniku stojita dve vazi, napolnjeni z rdečimi nageljni, sredi med njima pa gori rdeča luč. Klečalnik je pregrnjen s svilnatim prtom, na katerem se blesketajo zlato vezene črke: „Glejte, vaš Kralj!“ Na vsaki strani podobe na tleh pa stoji mogočen kandelaber z debelimi svečami.

Gospa je pripravljala kavo, deček je v fotelju zadremal, jaz sem se pa zatopil v visoko idejo te prelepe umetnine. Vsako malenkost na njej sem si znal razložiti, a do polne jasnosti vendar nisem prišel.

Ko se je gospa vrnila, sem pokazal molče na sliko.

„Ali vam ugaja? — To je spomin na oni srečni dan, ko se je naša družina posvetila božjemu Srcu.“

„Tako?“ sem se razveselil; „najrazličnejše misli so mi rojile po glavi, a na to možnost nisem prišel. Kako lepa misel! Zdaj razumem vse. A kdo je vendar umetnik tega dela?“

„Moj najstarejši sin; profesor risanja je na gimnaziji. Tu na sliki ga vidite.“ In pokazala mi je vitkega moža z dolgimi umetniškimi lasmi. „In ta duhovnik tu je tudi moj sin, in tu je vsa naša družina: moj rajni mož, moji dve poročeni hčerki in jaz — — —. To so zlati spomini! Naša družina je bila tedaj na višku sreče in v tej sreči smo si izbrali božje Srce za Kralja, da bi v tej zemski sreči ne pozabili na to, kar je prvo, da bi nas naš Kralj privedel do večne sreče. Slika pove vse. Moj sin duhovnik nam je prinesel v družino Kralja — božje Srce — in mi smo se mu poklonili. — O pater, ko bi vi vedeli, kaj nam je bil naš božji Kralj v dneh veselja in kaj šele v dneh bridkosti! V dneh smrti in teme nam je bilo božje Srce — solnce tolažbe. Povem vam, če ne bi imela vere vanj, bi morala umreti.“

„Kako da govorite o bridkosti in smrti, gospa,“ sem se začudil, „ko ste mi pravili pravkar o visoki sreči vašega doma?“

Starki so zagorele solze v očeh. Pokazala je na belo oblečeno deklico na sliki in dejala tiho: „Te nimam več — — —. Veste, kakor zvene cvetica — tako je umrla. Najbolj sem jo ljubila izmed vseh svojih otrok — pa mi jo je Gospod vzel. Kakor angel je bila — nedotaknjena — nedolžna. Učitelji so se čudili njeni visoki nadarjenosti in njeni marljivosti, tovarišice njeni ljubkosti in dobrohotnosti. Pa je umrla. Prvi petek v decembru je bilo. Prišla je iz cerkve od sv. obhajila — padla mi je v naročje in je umrla — — —.“

Neprestano sem gledal nedolžno deklico na sliki — njeno čudovito lepoto in nežnost, ki sta mi pričali o lepoti njene duše.

Gospa je utihnila in čakala, da bi ji povedal v tolažbo par besedi, a jaz se tega nisem domislil.

„Kajne, zgodila se je volja božja,“ mi je pomagala sama.

„Da, da,“ sem se vzdramil, „zgodila se je volja božjega Srca. On, ki vam je poslal to veliko bridkost — vam je dal tudi tolažbo. Vašo malo ljubljeno je vzel k sebi vso nedolžno v svoj rajski dom — vam pa je pustil v tolažbo vse ostale otroke, ki vas ljubijo in spoštujejo . . .“

„Da, zares, dobri so moji otroci in vsi so globoko verni. Vsi se zavedajo, da je božje Srce njih Kralj — — —.“

„Kaplje božje Krvi padajo v njih duše,“ sem še dostavil, „in te kaplje rode rože čednosti in kreposti — — —.“

Popil sem kavo in se dvignil.

Moj fantek je v fotelju prav trdo zaspal in moral sem ga prav pošteno dregniti, da se je vzdramil. Pokazal sem mu skodelico. Parkrat je srknil in jo izpraznil.

Še enkrat sem se ozrl na lepo sliko in se nato poslovil od prijazne gospe.

* * *

Mnogokrat se zgodi, da človek od utrujenosti ne more zaspati. Tako je bilo tisti večer tudi z menoj. Ležal sem v postelji in premišljeval po vrsti vse, kar sem minulo popoldne doživel. Pri tem so mi zbežale misli — kakor vedno v podobnih slučajih — v mojo ljubo slovensko domovino. — Kako vse drugače sem obhajal veliko noč doma! In vendar — tudi v Rimu je velika noč lepa.

Posebno živo pa mi je trepetala pred očmi ona prelepa slika, ki sem jo gledal pri zadnji postaji mojega blagoslavljanja. V polsnu sem videl vse najneznatnejše podrobnosti na njej — vsako potezo na resnobno veselih obrazih staršev in otrok. Klečoča bela deklica je oživela: obraz ji je zagorel v nebeški luči; razklenila je svoje nežne roke — kot bi se zgenili dve srebrni liliji — in jih prožila proti božjemu Srcu, potopljenem v bajni čar. Videl sem, kako je kapala predragocena božja Kri — ne na tla, ampak v duše in kako so iz njih rastle čudoviti cvetovi božje ljubezni. — Spodaj na svilnatem prtu pa so gorele besede: „Glejte, vaš Kralj!“

Glejte, vaš Kralj! — Ljube „Vigrednice“, mesec junij, mesec presvetega Srca Jezusovega je tu. Božje Srce je odprto; iz njega padajo dragi biseri — božja Kri. Ali boste ve pustile, da bi padala ta predragocena Kri na tla, namesto v duše? Vaša družina morda še ni posvečena presvetemu Srcu. Zdaj, v tem mesecu je pač najlepša prilika. Ne zamudite je! Svetujte, nagovarjajte, priporočajte kolikor le morete — da bodo čimprej vse dobre družine posvečene Gospodovemu Srcu, da bodo vsi verni slovenski domovi postali rožni domovi presvetega Srca.

Krvavi biseri.

P. Krizostom.

*Iz rane žive
ti biseri krvavi polze,
s trnjem ovenčano,
z žarki obsenčeno
božje Srce.*

*Da jih niso angeli mali
v zlata kelihe polovili,
bi jih ljudje pohodili
in v prah poteptali —
te bisere vroče — — —*

*In vendar —
iz rane zevajoče
ti jagode nove polze,
da bi spoznali ljudje
tvoje predobro Srce
s trnjem ovenčano,
z žarki obsenčeno.*

*Jagode vroče
v duše nam padajo — —
V dušah gore — —
Krvavih biserov gorkoto
naj bi duše občutile
in razumele lepo
tvoje velike ljubezni,
s trnjem ovenčano,
z žarki obsenčeno
božje Srce.*

Darujte za tiskovni sklad!

(Pomenki z gospo Selmo.)

Odgovori na pisma.

Doleres. Tvoje dolgo pismo je uprav našč za naše pomenke. Takih nežnih, razmišljajočih, po nečem neznanem hrepenečih dušic je prav mnogo v našem krogu. Ali misliš, da se jaz temu čudim? — Mlada si in dasi že v pridnem delu, vendar nisi še dosegla tega, kar želiš. — Veš, draga, taki smo pač vsi ljudje. In najsi nam nudi življenje in poklic vsega, kar si trenutno želimo, v naslednjem trenutku že se tam v skritem kotičku našega srca pojavi nova želja, novo hrepenenje, morda močnejše in silnejše kakor prejšnje. In tako tudi ostane; tega ne moremo izpremeniti, ker je to v človeški naravi. Lahko pa — in to tudi moramo — usmerimo vse te naše želje in to skrivno hrepenenje v pravo smer, namreč v tisto, ki zagotavlja napredek naši samovzgoji in trdnost našemu značaju. — Nikakor ne odobravam, da malo čitaš, zlasti, ker Ti ne manjka časa. Dobra knjiga je najboljša in najzvesteja prijateljica. Ne bo Te čitanje spominjalo na nedosežen cilj, ampak Te bo vodilo po drugi poti do istega cilja. (Nabavi si VIII. zv. Predavanj za dekliške sestanke, ki govori o dekliškem čitvu. Ljudski dom. 5 Din.) — Glede Tvojega doma Ti sestriško svetujem, da se žrtvuješ zanj! Bodi mu solnce Ti, če je v njem vse mračno! Žrtev je to, a to žrtev Ti poplača Bog, saj je obljubil v četrti zapovedi. Morebiti se Ti posreči, da pripraviš vanj boljše in lepše razmere in četudi ne, sladka Ti bo zavest, da si se za to resno trudila. — Vselej pa, kadar Ti je težko in žalostno pri srcu, piši mi; vsikdar Te z veseljem pričakujem.

Anda. Najlepa Ti hvala za pozornost ob mojem godu in za lepe cvetke. Pač so spotoma nekoliko ovenele, a ob skrbni negi so se osvežile in me skoro dva tedna spominjale Tebe.

Lidija. Ubožica, z velikim zanimanjem sem prečitala Tvoje dolgo pismo, ki je prav za prav ena sama, velika solza. Iz vsega izprevidim, da je ljubezen res vzklikla v Tvojem srcu, četudi v čudnih razmerah kar hipno, na kar jaz ne dam mnogo. Hipno razpoloženje in pripravne okoliščine so glavni vzrok za to, ker sklepam, da na drugi strani ni niti gotovo, da se je tudi vzbudila ljubezen. »V lepem spominu, v dobrem spominu, moram te še videti« itd., to so lahkokrile besede, ki se jih sliši vsepovsod. Ne jemlji stvari tako resno, četudi je hudo, in si srce ne pusti ukazovati! — Kako misliš premostiti veliko vrzel med njim in sabo glede izobrazbe? Ali še nisi videla — morebiti uprav v Tvojem kraju — nesrečnih zakonov baš iz tega vzroka? Ne samo, kaj je on Tebi, po-

misлити moraš tudi, kaj moreš biti Ti njemu! — Počakaj, kaj prinese prihodnost! Saj si še mlada! Če v tujini ne pozabi na Tebe in Ti doma ne nanj, potem je to znamenje, da sta drug drugemu namenjena. In bodi trdna v prepričanju, da bo Bog vse prav uredil, četudi morebiti srcu ne bo ugajalo. — Spomni se na to, da Ti starši hočejo dobro in vidijo z izkušeni očmi dalje, kakor pa Ti. — Vsekakor pa Ti svetujem, da ne hodiš v tujino! — Oglasi se še!

Tilka. Kaj si še živa? In kako si napredovala? Kako se Ti godi? Oglasi se kaj!

Frida. Kratko in jedrnatno si povedala, kako in kaj, in vse prav dobro razumem. Znak Tvojega dobrega srca je ta nemir, ki se Te polašča. Zdi se mi, da hočeš tvegati preveč — sebe samo — da izpreobrneš drugega. Lepa je taka gorečnost, če gre za rešitev duš, brez ozira na svojo osebno korist. Toda v takih razmerah, kakor jih Ti opisuješ, imamo dovolj zgledov, da ni le dobri del na noben način mogel izpreobrniti slabšega, ampak, da je slabi del potegnil za sabo dobrega. — Gnilo jabolko tako hitro okuži zdravo! In skriti strup kaj hitro pride na še zdravo. — V premislek tole: Kako naj Ti bo zvest, če Bogu mi zvest? Kako naj Ti bo prijatelj, če nima v srcu strahu božjega? Kako naj vlada med vama edinstvo, če si v najsvetejših stvareh nasprotujeta? — Premisli pred Bogom vse to in odgovor si daš lahko sama! Bog s Teboj!

Grmiček. Čudno se mi zdi, da še moreš dvomiti o vrednosti svojega dela? Kaj ne napraviš vsak dan dobrega namena že takoj zjutraj? Ali ni delo, ki ga vršiš, delo ljubezni do bližnjega? Kar storiš — dobrega seveda — v čast božjo, to vse Ti koristi za nebesa, z vsem si služiš nebesa. Le vprašaj g. duhovnega voditelja! In boš verjela!

Sad drevesa spoznanja. Tu notri v našem kotičku ne potrebujemo nikakih imen; zato ne navajam niti začetnic, niti končnic. Saj ne gre za to! Situacijo si mi zdaj že dvakrat temeljito opisala, kar je znamenje, da se rada mudiš pri vseh teh podrobnostih, kar pa nikakor ni dobro in Ti predvsem to najbolj odsvetujem. Zato Te tudi več ne vprašam, da Te ne vodim v naslado preteklosti. — Zakaj si morala priti še v stik? Tega ni bilo treba, če je bila resna volja tu. — Le v velikem ovinku okoli takih krajev in oseb! Marija Ti bo manj zamerila, če ne greš na božjo pot, kot pa s takim namenom! — Lep pozdrav!

Mayricija. Prav lepa hvala za Tvoja voščila k mojemu godu. Kako se Ti godi? Pozdravljena!

Amanda. Tvojemu pismu sem se prav za prav začudila. Da dorastlo dekletu ne ve in ne razume pojavov svoje notranjosti, mi je bilo nekaj novega. — Imaš torej dopadenje in čutiš neke vrste ugodje v moški družbi; gotovo pa ne v vsaki, kaj ne? To je čustvo, ki ga je Bog položil v srce zbujajoče se deklice, ki ob gotovem času prevzame srce vsakega dekleta. To čustvo raste s starostjo in postaja močnejše in močnejše, dokler ne obstane na enem, edinem, ki je izvoljenec, ki jo bo — po božji volji — spremljal skozi vse življenje. Zato je važno za dekletu, da tega čustva (simpatije) ne razmetava, temveč ga verno čuva, v tihem in svetem pričakovanju, da zadene pravega, od Boga ji določenega: ta odločitev je za dekletu najresnejše življenjsko vprašanje. — Če pa dekletu brez resnega namena (t. j. poznejšega zakona) začenja znanje, se igra s svetimi rečmi in ni daleč čas, ko bo trpela tudi škoda na duši. — (Čitaj razprave v zadnjih številkah Vigredi lanskega leta!) — Ljubezen je najsvetejše čustvo, ki naj jo vsako dekletu hrani za velike naloge svoje prihodnosti, ki ji jih je Bog namenil! Kako nespametno in neprimerno je, ako jo razmetava in poklanja morebiti danes temu, drugič že drugemu. Na ta način izgubi dekletu svoj notranji mir in kmalu ji gleda že iz obraza notranja razdvojenost. Izgubi tudi spoštovanje drugih. Ali si moremo misliti kaj zaničljivejšega, kakor če slišimo govoriti mladi moški svet: »No, s to koketo sem bil že tudi jaz na izprehodu.« Kako naj tako dekletu kdaj prične lepo zakonsko življenje? — Ali sem bila dovolj jasna? Kadar kaj želiš, le zopet piši!

Marta. Iskreno se veselim s Teboj Tvoje lepe, nežne, mlade ljubezni. Prav je imela mamica, da je tako rekla! Pa si želela sama tako, kaj ne, in Ti ni žal! — Mislim, da bi bil moj pouk odveč, kako naj se pripravljáš na sveti stan. Imaš mamo, njo poslušaj!

Imaš nebeško mamico, vprašaj se pogosto: »Kaj bi Ona storila na mojem mestu?« Nadomeščati moraš mamico: tudi to je pravilno merilo za Tvoje razmerje. Zaročna doba bodi preizkušnja one moralne moči, ki je in mora biti močnejša kot vsa čutnost in ki gre tudi preko smrti. Varuj pred vsem čast otroka božjega in bodi ženinu pravi angel varuh! Bog s Teboj!

Tiha solza. Ubogi moj otrok! Iskreno čutim s Teboj v Tvoji tugi in vendar Ti obenem tudi iskreno čestitam. Pokazala si, kaj zmore dekletu, ki mu je poštenje prvo na svetu. Niti za hip naj Ti ne bo več žal izgube, take izgube, ki tega imena niti ne zasluži. Ali ne čutiš sama, da nisi izgubila, ampak mnogo, mnogo pridobila... »Največje pa je ljubezen,« pravi apostol v svojem slavopjevu na ljubezen. Pesmi in drame, romani in novele imajo za temeljni motiv te besede. Toda hribi in doline leže med to ljubeznijo in ono, ki jo meni apostol. Ljubezen med možem in ženo ni največje. Tudi ljubezen po naravnem zakonu, ljubezen staršev in otrok, bratov in sester ni največje. Resnično v sebi sami velika je edino iz Boga porojena ljubezen. Ljubiti, ker Bog nas ljubi in kakor nas On ljubi: to je največje, to je ideal ljubezni. Taka ljubezen nima nič skupnega z mehkiimi čustvi, saj jo je le sama resna in trdna volja. Taka ljubezen se ne prodaja v glasnih besedah, saj je samo molčeče dejanje. Ta ljubezen ni ljubezen čutov, nego ljubezen duše, onega dela v človeku, ki je več. — Morebiti tega doslej nisi razmišljala; zato si lahko tembolj Bogu hvaležna, da Te je ohranil trdno, močno, zvesto Sebi! Ne bo Ti tega pozabil! Morebiti ima že v bližnji bodočnosti povračilo za Tebe. In, če tudi ne: zvest je On in le edino On. — Upam, da mi prihodnjic že poročáš, da si se umirila, kar prav srčno želim. Lep pozdrav!

Arhitektura ali stavbarstvo.*

Slavko Savinšek.

(Dalje.)

Duh časa, nov način duševnega življenja, novi študij starodavnih narodov ter njihove umetnosti je tudi v stavbene sloge zanesel novega duha. Ko je gotika v svojem največjem razmahu navpično črto zidanja pripeljala do višine 160 m, je nastopil nov slog, renesančni, ki je pripomogel do veljave zopet vodoravni črti; namesto bogatega razkošja nastopi zmerna resnost. Oboje je povzeto po starih

* Na razna došla vprašanja glede nastopa in trajanja posameznih slogov v stavbarstvu izpopolnujemo našo razpravo kakor sledi:

Romanska doba je segala nekako do konca 12. stoletja, seveda se je razvijala še dalje, a jo je že gotika pustila zadaj.

Gotika je segala tja do pričetka 15. stoletja, ko je pričela dobivati vpliv renesance, ki je kraljevala čista do 17. stoletja. V 17. in 18. stoletju se je renesanca popačila v barok in rokoko, od srede 18. stoletja dalje je pričel klasicizem. Za njim moderna v vseh mogočih variantah.

rimskih stavbah, ki so jih pričeli stavbeniki študirati in iskati ter skušali v njihovem duhu ustvarjati.

V cerkvenih stavbah ostane tloris oni kot v bazilični dobi; srednja ladja se je na škodo stranskih močno razširila, tako da iste mnogokrat popolnoma zginejo, ali pa so zelo ozke.

Šilasti in polukrožni loki postajajo redkejši, svodi so samo še banjasti. Namesto tega pa se pojavijo razne vrste kupole, ki so jim zlasti Italijani veliki mojstri, kar so dokazali z velikansko kupolo sv. Petra v Rimu, ki so zidane v raznih oblikah, navadno z nadzidkom na vrhu, razpete večinoma nad križiščem obeh ladij.

Razni okroglasti okraski nad okni, nad vrati, na fasadi izginejo, namesto njih se pojavi oblika starih streh rimskih in grških templjev, preprostih in topokotnih, da na ta način pride čimbolj od veljave vodoravna črta.

Stebri in slopi se zresnè, stara dorska, jonska in korintska oblika pridejo do veljave. Njihove glave niso kar kopirane po grških vzorcih, ampak služijo le bolj v okras. Svodi so bogato okrašeni s slikami, reliefi in kasetami. Okna niso več okrogla, ampak štirioglata.

Zunaj je cerkev renesančnega sloga enostavna, gola takorekoč. Edino pokončni vzdiki in vodoravni zidci jo krase. Največja pozornost je obrnjena fasadi. Ta je zidana navadno v več nadstropij, ali vsaj dve, razdeljenih z vodoravnimi zidci; spodnjega ločijo od gornjega široki zavoji na vrhu fasade, ki potem prehajajo v ožje drugega nadstropja.

Stolpi so priprosti, zidani v enaki obliki kot ostala cerkev, ter se vrste pri bogateje zidanih cerkvah s kupolami, ki jim renesanca posveča največ pozornosti.

Renesanca ljubi široke, svetle, resne prostore, ki jih krasi s priprostimi, a okusnimi okraski, mnogokrat antičnimi stebriči in polstebriči.

Slovenija je na renesančnih stavbah precej bogata, posebno Ljubljana. Stolnica sv. Nikolaja, cerkev sv. Petra, uršulinska cerkev, sv. Jakob, frančiškanska cerkev so živi spomeniki najrazličnejših dob renesance. Dočim je stolnica s kupolo resna ter veličastna, se frančiškanska cerkev s svojim bogatim, mogoče preveč razšopirjenim pročeljem že približuje razkošnemu baročnemu slogu.

(Dalje.)

Življenje.

Ksaver Meško.

*Zdaj jutro, kmalu bo večer,
čez dan pa delo,
zvečer bo Bog zaprl za mano dver,
brezdelje večno bode me objelo.*

K Materi.

Franjo Strah.

Prvo majevo nedeljo je bilo. Vse v cvetju, narava v vsej svoji lepoti. Ven iz pustih sob v naravo, ki nas kliče. Tako mil je njen klic, tako prisrčno njeno vabilo; kdo se ne bi odzval.

Majnik . . . Naš mesec, nas mladih! Naša srca so vesela, kakor je vesela narava. Mladostno hrepenenje oživi, kakor oživi pomlad.

Majnik, Marijin mesec, kdo ga z veseljem ne pričakuje, kdo se ga z veseljem ne spominja! Vse polno cvetja, rož prelepih, nežnih šmarnic belih, marjetic, srajčk Marijinih, velikonočnic.

Takrat poromamo k Materi na gori.

Skozi gaj nas vodi pot, v senci mogočnih hrastov, lip zelenih, spemo v kraljestvo gozdnih lepot. Vse na okoli diha pomlad, življenje, neskončno lepo, odeto v zelen plašč. In vonj zelenja, cvetja, rož, — o pomlad, kako neizmerno si lepa!

V bližini Sava svojo pesem poje, skrivnostni vrhovi lip šušče nad nami . . . In petje slavca v višavah, škrjančev glas z bližnjih polj . . . Čista rosa po livadah, tik ob poti cvetk nebroj; mlado jutro nas pozdravlja v majniški obleki . . .

Sanjavo se oglasi šmarnogorski zvon. Z gore v dolino, preko cvetočih poljan, zelenih logov in razoranih njiv, nam hiti naproti pozdrav. Seže še dalje, v daljavo odmeva, od sosednih vrhov se odbija glas njegov: Bom, bim, bom . . . Vabi nas k sebi, kliče nas Mati z gore . . .

„Kako lepo nam poje pozdrav.“

„In vabi nas k sebi Marija.“

Tako se meniva z Beti.

Tih glas ima, otožen, bolan izraz je v njem; zdi se mi, da joka, sama v sebi, neslutno. Pogledam ji v oči, še v srce bi jo rad; bolno dvigne pogled in toži:

„Rajši bi šla v kroju, pa sem se bala.“

„Zakaj, Beti?“

„Slaba sem v nogah od zadnje zime. Mislila sem, da bo bolje, ko pride pomlad, solnce, toplota. Še bi se odločila, pa mi je sestra branila: saj ne boš zmogla po solncu v koraku.“

Za nama in pred nama smeh. Vsi se vesele majniškega jutra, saj je toliko lepega v njem. Le Beti se ne smeje. In če bi se smejal jaz, bi jo zalil. To pa ne smem; tako je dobra. Moram jo tolažiti, ker mi je sestra.

„Nič se ne boj! Spet boš oblekla orliško krilo. Na Telovo boš šla spet za procesijo, skupno z nami, kot lansko leto.“

„Ne vem, Franjo! Tako se bojim, da ne bom več nosila čepice na glavi.“

„Še jo boš, Beti. Še skupaj jo bova!“

„Molila bom pri Brezmadežni na gori, da mi povrne zdravje. Goreče jo bom prosila za pomoč; vem, da ima samo ona zdravila zame. Ljudje ga nimajo, okrutneži.“

Oh, kako prav ima. Kaj svet, kaj zdravila, če ni pomoči One, ki je naša Mati, ki vse more in vse hoče . . .

In ji pritrdim:

„Saj si njena; uslišala Te bo!“

„Še, ko sem bolna ležala, sem se obračala k Njej. Obljubila sem, da jo obiščem na gori, čim pride pomlad in majnik. Tako je dobra in mi je dala, da sem se dvignila iz postelje. Oh, ti ne veš, kako je pusto ležati priklenjen v sobi vso zimo. Vi ste pa igrali, bili veseli in peli za božič. Čisto ste pozabili name.“

„Nismo, Beti! Spominjali smo se te vedno in čakali, kdaj prideš spet med nas.“

„Jaz pa tako sama, čisto sama . . . Toliko sem jokala, prosila, molila: da se dvignem in pohitim spet v dom.“

„Sprosil si. In tudi danes boš. Še mi ti bomo pomagali; vsi bomo molili zate, Beti, saj si tudi naša.“

* * *

Vse bližje je pel glasnik Šmarne gore. Spešno smo stopali za glasom. ki nas tako lepo vabi, kliče k sebi.

Pred menoj in za menoj še vedno smeh, veselje. Jezil me je ta smeh, še bolj me je jezila ta glasna govorica romarjev. Zakaj, vedel sem, da gre ta smeh Beti z bolečino do srca, da ji s trpkostjo seda v dušo.

In mi stopamo v goro, vsi polni nad, vsak s svojo boleščjo, eni z vero, premnogi iz navade, brez višjega cilja.

Beti, ti si imela cilj pred seboj. In jaz sem stopal s teboj. Saj nisem vedel, da je to — zadnjič . . .

Zadnjič sva hodila skupaj na goro, k Mariji.

* * *

Drugo leto v maju sem bil v tujini. Nisem več čul šmarnogorskega zvona, ne več poslušal pesmi, ki jo poje Sava. Niti nisem romal na goro od tedaj. Daleč je domovina od mene, planin slovenskih več ne vidim . . . In tudi Beti nisem več videl.

Mesec dni po odhodu sem zvedel, da je ni več. Šla je za klicem, za glasom srca, — k Mariji . . . Grenka in trpka je bila ta vest, pričakovana in resnična, a vendar nisem mogel verjeti. Prijatelj mi je to pisal, ter pripomnil: Spomni se je, vsaj v dnevniku, ker prijatelj si ji bil.

Hitro poteka čas in že dve leti spiš večni sen pod domačo grudo, ti dobra duša.

Beti, tako mlada, toliko obetajoča, pa si odšla od nas. Oh, Beti, ali res . . . ?

Moj dnevnik hrani spomin nate že od takrat, tu sem ti napisal te vrstice šele zdaj, po dveh letih, vsem sestram širom domovine v spomin. Zaslužila si jih. Bila si vzorna Orlica, naša sestra, odšla pa si k Nji, ki ti je bila več — Mati.

Pri Nji prosi za nas, brate svoje in sestre!

Zdrava, roža Marija

Slavko Savinšek.

(Dalje.)

Marija pa ni videla Jerneja. Niti pogledala ni nanj, ampak sedla par korakov od njega stran na štor in sklenila roki kakor k molitvi.

»Jernej, bila sem pri Angelici. Po tebi me je vprašala. Čemu nisi prišel k nji, ko vendar veš, kako bi te rada videla?«

Nič odgovora.

»Glej, in sem videla, kako te ima Angelica rada!«

»Tudi ti me imaš!«

»Da, tudi jaz! Ali, prav za prav: imela sem te do danes. Zato mi odpusti, da sem te dopoldne speljala na misel, da bi mogla ostati tvoja kljub Angelici. Nisem pač vedela, kako je z Angelico. In sem pozabila za hip, da med nama ne sme imeti prostora ljubezen, pozabila, da nimam pravice do tebe jaz, ampak samo Angelica.«

»Zakaj ne ti, zakaj samo Angelica?«

»Glej, Jernej, ali ne čutiš nič očitanja v sebi, ko tako govoriš? Dobro ti je znano, kaj je bilo med nama, še to, kaj med tabo in Angelico. Če si mož, boš uvidel, da pravim prav, če pravim: samo Angelico smeš ljubiti! — O, bili so trenutki, ko ni mnogo manjkalo, pa bi si bila to

tvojo dolžnost priborila jaz! Ko bi bil ti drugačen, bi si jo bila morda. Ti pa si šel napačno pot, ker nisi hotel varovati onega, na kar sem najbolj pazila: moje deklinške časti. Ne očitam ti tega, Jernej, kot da si kriv samo ti. Tudi jaz. A omagala nisem, ker me je varovala Marija in rajna mati. Ali očitam ti, Jernej, ker ne spoznaš, ker ne uvidiš, kako jasno je začrtano pred teboj: spolniti moram svojo dolžnost!«

»Marija, čemu mi govoriš vse to?«

»Jernej, ali ne ljubiš Angelice?«

»Ne vem. Le to vem: če jo ljubim, jo ljubim drugače, kakor tebe.«

»Dveh vendar ne moreš ljubiti?«

»O, pač! Samo ne obeh enako. Tebe, Marija, ljubim, ljubim, da bi umrl zate. Ljubim te, ker si ponosna, ker me odbijaš, ker si mrzla z menoj, ker moram vedno prositi tvoje ljubezni.«

»A kako, da si šel od mene k Angelici?«

»Njena vroča ljubezen me je vlekla. A ne samo ta ljubezen; tudi zavest, da me druga ljubi, ko me ti odbijaš; da mi je druga dobra in vsa z menoj, medtem, ko si ti osorna napram meni in se te niti s poljubom ne smem dotakniti. A vselej, ko sem bil pri Angelici, sem mislil na te, sem si želel k tebi in sem celo v njenih očeh tvojega pogleda iskal. In kadar sem šel ponoči od nje, sem spotoma obstal pod tvojim oknom in čakal, če morda prideš k oknu, da te vsaj vidim. A če sem zopet videl Angelico, je vse v meni vzkipel. Kri me je žgala kakor ogenj, ko sem se je spomnil. Zato sem hitel k njej. Od nje pa me je zopet gnalo k tebi, Marija!«

»Kako moreš potem reči, da ljubiš samo mene. Saj vendar ljubiš Angelico!«

»Ne več! Samo včasih zagori za hip v meni, ko se spomnim trenutkov, ko sva bila skupaj; a tudi to pojenjuje in izginja. Ti pa si mi vedno v mislih!«

»O, Jernej, zato, ker sem vedno pomnila besede: Blagor jim, ki so čistega srca! A če kedaj pozabim na to, bo tudi tvoja ljubezen počasi ugasnila, kakor praviš, da ti je za Angelico in poiskal bi si druge!«

»Ne, Marija, ti si vsa druga kakor Angelica!«

»Praviš. Ali s časoma bi prišlo enako. Zato, Jernej, ostani pri Angelici. Pojdi k nji in pozabi mene!«

»Marija, ne morem!«

»Moreš, Jernej!« vstala je in oči so ji hitele proti cerkvi k Mariji.

»Marija, ne morem. Čemu se mi odmikaš, ko vidiš, kako mi je. Saj me vendar ljubiš, sama si priznala. Zakaj naj te tedaj pozabim in grem k Angelici? Marija, ostani moja!«

»Ne smem!«

»Ne smeš? Kdo ti brani? Morda Angelica? O, Angelica me pozabi, ko bo videla, kako je. Nekaj časa ji bo hudo, pa bo prebolela in si bo drugega poiskala!«

»Jernej, misli nase, ko tako grdo govoriš o njej! Čemu se ti meni ne odrečeš? Bolelo te bo nekaj časa, a potem preboliš, pa bo dobro.«

»Ali jaz te preveč ljubim!«

»Tudi Angelica tebe. Ali bi bila sicer tako s teboj, kakor je bila? Ko je na vse pozabila, samo, da je tebi ustregla! Kako naj te pozabi?«

»Grabnarjev gleda za njo. Takoj bi jo vzela.«

»Jernej, sram te bodi!«

»Marija, ne bodi huda!«

»Ali se ti nič ne smili, ubožica? O Jernej, kdaj si postal tak? Dozdaj te nisem poznala od te strani!«

»Saj ne vem, kaj govorim! Samo ti ostani moja, Marija, pa bom drugačen!«

»Ne smem, sem rekla!«

»Pa moraš!« je vzplamtelo iz Jerneja in sunkoma je vstal.

»Jernej, nisem hotela; naj bi ti bilo prihranjeno iz mojih ust! Ali čuj zdaj: ne smem biti tvoja jaz, ampak samo Angelica, ker Angelica je s teboj — mati!«

»Mati!?!« se je odlomilo iz Jerneja in zrušil se je pod težo besede na kolena, da se je Marija skrivila od bolečine, ki jo je sunila v fantovo srce. Dve solzi sta ji zdrknili po licih, pogled njen je prosil k cerkvi in kakor prikovana je obstala na mestu, ko mu je govorila:

»Jernej, Bog naj te tolaži! Zdaj veš, kaj je moja, kaj tvoja dolžnost. Pozabiva, kar je bilo kdaj med nama! Glej, Angelica je dobra, ljubi te, kakor bi te jaz morda ne mogla. Dobra žena ti bo. Samo hiti, da jo rešiš sramote. Moraš, če si mož! Če si znal grešiti, znaj tudi popraviti! — In odpusti meni, da sem ti morala baš jaz to povedati. Nisem mogla drugače! — Zdaj je vse jasno med nama. Meni ostane najina ljubezen kakor svetel dan v srcu, kakor svetinja, ki jo bom hranila do konca dni. Tebi pa naj bo opora in pomoč, da storiš svojo dolžnost in vrneš Angelici čast, ki si ji jo vzela; da daš še nerojenemu otroku očeta, ženi moža. In če boš to storil, ti bom ohranila zvest spomin in kadar ti bo hudo, ti bom jaz stala ob strani. Stori to, ker me ljubiš, dragi! — Zbogom, Jernej!«

Kakor prikazen z drugega sveta je stala pred njim, kakor kip, izklesan iz kamena in skal trpljenja in premagovanja in žrtve Marija, dekle, ki je nocoj v spoznanju matere in otroka postala žena. Tu je on klečal kakor otrok pred njo in pogled njegov je poljubljal tla, kjer je stala njena noga.

Kakor bi jo bil iztrgal iz zemlje vihar v divjem pišu in kakor igračo potegnil v vrtincu za seboj, je planila Marija po bregu navzdol in utonila v temo: kakor zarja, ko vrže mrak čez njo svoj črni pajčolan.

Sunkoma se je, kakor iz omotice, pognal Jernej za Marijo. A roki sta objeli samo prazen zrak. »Marija!« je kriknilo iz njega in roki sta prosili iztegnjeni za njo, kakor dvoje jader v sivem morju. Krog in krog pa je bilo vse tiho.

Peto poglavje: Vzhajajoče solnce.

Tisto noč je Jernej prenočil na mestu, kjer ga je bila pustila Marija. Zvezde so gorele in se utrinjale in se čudile nepremični postavi, ki je sedela na gozdnem porobku sklonjena, kakor sama vase zatopljena. Šle so svojo nočno pot in druga drugi pomežikovale z enim očešcem, z drugim pa so se zvedavo ozirale na nepremičnega Jerneja. In ko so pričele bledeti v siju jutranje zarje, ki je zaspana vstajala za gorami, je Jernej trudoma odprl oči in zastrmel predse, čudeč se, kaj počenja tu, kako je sem zašel.

Tedaj ga je vzdramil petelinji klic. Vsa bolelost in vsi sinočnji dogodki so se mu rodili nanovo v spominu in misli in sklepi, ki so vzevela iz teh dogodkov, so ga pozdravljali s krvavimi ranami v srcih, s stisnjenimi ustnicami, s pekočim spoznanjem v neprespanih očeh. Tesno ga je stisnilo v srcu in videlo se mu je, da joče srce. A v tem hipu se je zavedel Marije, njenih besed in najbridkejših besed: Angelica je mati: In je v tem hipu pognala iz njegove duše rdeča roža, ki jo je sinoči vsejala vanjo Marija in ji je seme vzkalilo v premišljevanju pretekle noči: rdeča roža dolžnosti, vsa lepa v zelenju samopremage, odločnosti

in fantovskega ponosa. In z njo druga, še lepša, še bolj duhteča: roža očetovstva, ozaljšana s trnjevo krono skrbi in žaljavih rok. Obe sta se bohotno razcveteli v Jernejevem srcu, a vezala ju je trdna vez, spletena iz Marijinih besedi: Ako me ljubiš, pojdi k Angelici in bodi njen; midva pa si bova prijateljja, ako to storiš!

Jernej je vstal, da si poravna premrle ude, da se razgleda po še speči dolini. Ni si videl v obraz, a čutil je v srcu: noč mu je zarezala v lice dve ostri gubi, in njun rez je bil tako globok, da sta v srce segali in mu je prerezali podolgem in počez. A iz obeh zarez sta cveteli obe roži, rdeči kakor kri, ki sta vzrastli iz nje: roža dolžnosti in roža imena oče.

Jernej se je sklonil in potopil roki v rosno travo. Obraz in oči si je umil z rokama, mokrima od rose, ki jo je noč izjokala na zemljo; in glej: njegov obraz je bil ves drugačen. Še za gorami speča zora se je svetlikala na njem in vsa svetloba nočnih zvezd je zasvetila na njem.

Tedaj se je zagledal Jernej na pot, ki je peljala iz ravnine k njemu v breg. Videl je, da hiti po njej deklška postava. Srce mu je udarilo krčevito in mu vrglo val krvi v obraz: bila je Angelica.

(Nadaljevanje prihodnjic.)

Pismo in odgovor.

Stanko Savinšek.

1.

*Sredi polja Ti pismo pišem, moj Dragi,
s solzami na črno prst njive dehteče,
ko plevem žito zeleno in mislim vroče:
Poletí boš šel mimo njive, moj Dragi,
ko solze v klase pognale bodo zoreče,
ah, znal boš razbrati to pismo zlato,
moj Dragi?*

2.

*Sredi polja ob njivi sem šel,
z roko sem zrelo klasje božal.
Zrnca drobna so vsipala se mi na dlan,
vroča, kakor solze deklške spomladi.
Takrat Tvoje zlato sem pismo bral,
pisano, ko si žito zeleno plela,
v zlatih bilkah Tvojih kolen sledu iskal,
prst poljubljjal, ki vanjo si pismo pisala spomladi.*

„Jurčki“.

Veseloigra v dveh dejanjih.

Priredil Leop. Turšič.

(Konec.)

Fani (*ji ponudi pahljačo*): Najzvzvišenejša med vsemi veličanstvi, kar jih je pod solncem, luno in zvezdami! Tale dragocena pahljača je dar, ki ti ga je hotela ponuditi tvoja najvernejša služabnica. Vsa je očarana od tvoje lepote in se je zmotila — — — (*Vse vzdihnejo »Ah!«*)

Ema: Bodi! Pomirjena sem. (*Ogleduje z veseljem pahljačo.*) Za plačilo ti izpolnim morda kako željo? Govori!

Signora: O maestá! Potem mi ga daj baron plemenita Šoja za moja mož, prosim, — o Šoja jako lepa mož!

Jacinta (*skoči pokoncu*): Ka-aj? — Ne, to ne sme — —

Fani (*ji zatisne usta*): Tiho, če vam je drago življenje, za božji čas!

Ema (*signori*): Ali vas ljubi?

Signora (*zapiska*): O, si, si, maestá! Lupi me, jako lupi.

Ema: Dobro! Potem vaju proglasim za zaročena.

Jacinta (*jezna, zase*): Čakaj, kača nehvaležna!

Fani (*ploskne z rokama*): Vstanimo! Zaročni ples! (*Signora stoji v sredi in se zadovoljno smehlja, druge se sprimejo v kolo in komično plešejo okrog zaročenke. Jacinta se brani.*)

Fani: Plešite, pravim! Sicer vam ne garantiram za glavo! (*Jacinta se slednjič vda in pleše z njimi.*)

Ema (*da znamenje, naj se ples konča*): Kdo pa je dama, ki tako ponižno stoji tamle zadaj? Naj pristopi!

Olga (*pristopi in se lahno prikloni*): Moje ime je Olga Snojilska.

Ema (*zamišljeno*): Olga Snojilska? — (*Jacinti.*) Srčkano dekle! Ali ni to tvoja nečakinja?

Jacinta: Da, veličanstvo! — Lepota je stara dediščina našega rodu pl. Roženkravtov.

Ema: Gospod Edi pl. Zadvorski, moj dragi poslaniški tajnik v Tokiju, mi je pravil o tej dami. Imenoval jo je svojo zaročenko. Ali imam prav?

Jacinta (*vzkipi*): Ali — kaj —

Fani (*zatisne usta*): Nič ugovora! Sicer ste ob red in spomenik!

Jacinta (*se vda*): O, jaz reva!

Olga: Da, cesarska visokost! Edi ljubi mene in jaz nega.

Ema: Lepo, lepo! No, vidite, jaz sem gospodu poslaniškemu tajniku, ki ga visoko čislam kot vzor moža in poštenjaka, obljubila, da mu prinesem kot najdražje darilo gotovo zaročno pogodbo. (*Jacinti.*) Tu-le je pogodba — podpiši jo! (*Ema izmed dvorjank ponudi svoj hrbet za »mizo«.*)

Jacinta (*obupano*): Ne, kaj takega! (*Nastane žugaioč »razgovor« med Japonkami. Fani prigovarja Jacinti, ki slednjič podpiše.*)

Ema: In zdaj podpišem pogodbo kot priča tudi jaz sama (*podpiše*) in moja dvorianka Hokusaja. (*Fani podpiše.*) Tako! Tu-le, moja ljuba Olga, ti izročam pravomočno zaročno pogodbo kot znak moje cesarske naklonenosti. Prihodnje leto se Edi povrne in postanita srečen par! Ti, Olga, si najprisrčnejši tvor, kar sem jih kdaj videla.

Jacinta (*Špeli*): Kaj je rekla cesarska visokost?

Špela (*se spozabi*): Ti si najprisrčnejši štor, kar sem jih kdaj videla milostna gospica! (*Vse se zasmeyejo.*)

Jacinta (*začudeno*): Kaj — ta glas? — Ali prav vidim? — Te poteze? — To je vendar (*sklene roke*) moja služkinja Špela. (*Splošen smeh.*)

Signora: Kaj — kaj?

Reza: In jaz sem grofica Gulaš! Zdaj pa nič več ne vzdržim, tako mi že godrnja tu notri. — Adijo! (*Odide.*)

6. prizor.

Prejšnje brez Reze.

(*Splošno razburjenje. Jacinta in signora lovita sapo. Vse tekajo sem in tja. Ema je stopila s prestola in se razgovarja z Olgo.*)

Jacinta: To je vendar — moja perica! O — o, škandal! Komedijo, komedijo so igrale z nama. — Blamirani sva, nesmrtno blamirani! — Signora, ali zmorete še kako besedo?

Signora: O — o! Moja uboga baron Šoja, uboga moja Šoja! Zdaj pa jo ne bom dobil, moja Šoja! O — o — o!

Fani (*pomirjevalno*): Le umirite se, milostna gospica pl. Roženkravt — vse je bila le nedolžna, a potrebna šala.

Jacinta: Ja, kdo pa ste vi?

Fani (*smehljaje*): Ali me ne poznate — Fani Zoričeva!

Ema: In jaz — Ema Pleškova.

Jacinta (*jezno*): Zdaj mi je vse jasno. Igrale ste z menoj sramotno in poniževalno igro. — Pogodbo sem! Pri tej priči jo raztrgam!

Olga (*proseče*): Tetka, dobra tetka!

Jacinta (*energično*): Pogodbo sem! Vam že pokažem!

Fani: V pojasnilo še par besed, cenjena gospica! Dovolile smo si nedolžno šalo, ki ima pa bridkoresno jedro. Imeli ste namen — oprostite mi odkrito besedo — napraviti velikansko neumnost! Iz gole svojeglavnosti ste hoteli obesiti svojo nečakinjo Olgo neljubemu možu, baronu pl. Šoji, ki ljubi, kakor veste, vašo dražestno družabnico signoro Posarelli.

Signora (*vesela*): Si, si, mene lupi!

Fani: Na mah bi bili štirje ljudje nesrečni: Signora Posarelli, baron pl. Šoja, Olga in Edi pl. Zadvorski. — Slednji je, kolikor vem, kavalir od nog do glave.

Jacinta: Toda, kje naj ostanejo moji principi, kje naj ostane moja čast in ugled našega presvetlega rodu pl. Roženkravtov?

Fani: Zavest, da ste osrečili naenkrat kar četvero ljudi, odtehta vse.

Ema: Dajte svoje privoljenje, milostna gospica, in vse je dobro!

Jacinta (*se obotavlja*): Ali — to ne gre, ne gre.

Fani: Dobro! Dopisnica sem raznih listov in poznate moje pero. Dovolila si bom, da objavim sprejem pri japonski cesarici v časopisju.

Jacinta (*prestrašeno*): Kaj, menda vendar — ne bodete —

Fani: Da! Vso današnjo avdijenco bom podrobno opisala.

Jacinta: To je izsiljevanje, predrzno izsiljevanje!

Fani (*skomizgne z ramami*): Kakor hočete! — Naprtiti dekletu neljubega moža — to je tudi izsiljevanje.

Jacinta (*brezupno*): Signora Posarelli, svetujte, kaj naj storim!

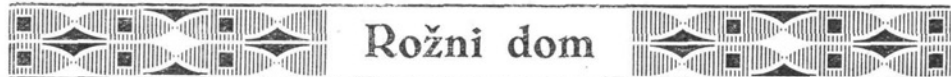
Signora: Ma ben! — Recite ga »si«, pa je ben.

Jacinta (*pomišlja*): Torej dobro — naj bo!

Olga (*objame Jacinto*): Ljuba, dobra tetka, hvala ti, hvala ti! O, kako sem zdaj srečna! (*Fani in Ema iskreno stiskata Jacinti roko.*) Po »jurčkih« bom prišla do svojega Edija.

Ema (*tleskne z rokami*): Pozor, moje dvorjanke! Naznanim vam, da imamo v svoji sredi dvojce srečnih zaročenk — našo prijateljico Olgo in signoro Posarelli, točdiko Italije. Počastimo njuno srečo s pristnim japonskim narodnim plesom! (*Sredi stoji Jacinta, ob njeni desni Olga, ob levi signora. Druge plešejo okrog njih in jima čestitajo. Nenadoma priskaklja v sobo Reza; v eni roki ima klobaso, v drugi pa kos kruha in glasno zakliče:*)
»Živjo ohet!«

(Zavesa pade.)

Junij v Rožnem domu.

Francka G.

Majnik je minul. V Rožnem domu pa se še vsak večer zbirajo pred hišnim oltarčkom in tamkaj opravljajo svojo večerno molitev. Stano veže še vedno prijetna dolžnost, da skrbi za sveže cvetje na oltarčku in da vsako jutro prižiga lučko.

Ali vam moram povedati, zakaj vse to? Mislim, da potrdim vašo domnevanja, če povem: Leto dni je že, odkar se je družina v Rožnem domu posvetila presv. Srcu Jezusovemu. Od tedaj kraljuje lep kip Jezusovega Srca na hišnem oltarčku in pred kipom gori večna lučka. Vsak prvi petek družina ponovi posvetitev; v mesecu juniju, posvečenem Jezusovemu Srcu, pa z največjo ljubeznijo slave Kristusa, Kralja Rožnega doma.

Zadnjič mi je Stana pokazala, kar je v spomin na dan posvečenja zapisala v svoj dnevnik. Brala sem:

„Danes je dan milosti za našo hišo: posvetili smo se Jezusovemu Srcu; Odrešenika sveta smo izbrali za Kralja naši družini. Kje naj najdem besede, da popišem to slovesnost? Ako bi hotela napisati tako, da bi potomci vedeli, kako smo danes vsi Jezusovi, potem bi morala pisati s srčno krvjo in vse moje pripovedovanje bi bila le zopetna posvetitev: »Srce božje, tvoji smo, tvoji večno bodemo!“

Kako se je vse to zgodilo? Mama in me dekleta smo takoj ob prvih početkih vzljubile pobožnost „Posvetitve družin presv. Srcu“. Kakorhitro pa sta se posvetili obojni kongregaciji, nismo več mirovale; dan za dnem smo prosile očetovega dovoljenja, da se tudi pri nas posvetimo presv. Srcu. Hladni oče pa se nikakor ni mogel ogreti za to pobožnost in ženske smo že obupavale nad uspehom naših prošelj.

Tedaj je v temo naše malodušnosti posvetila svetla lučka upanja. G. župnik so uvedli pobožnost prvih nedelj; vsako prvo nedeljo je sedaj pri nas pridiga o Srcu Jezusovem s posebnim ozirom na posvetitev družin. — Led je bil prebit in atek nam je ukazal, naj začnemo misliti na posvetitev. Kdo je bil tedaj bolj vesel kot me! Z mamó pa sva začeli takoj pripravljati za véliki dan. Iz Ljubljane sem naročila II. zvezek „Bogoljubove knjižnice“: „Posvetimo družine presv. Srcu!“ Potom te knjižice smo se naučile, kaj moramo storiti, da postavimo v naši družini dostojen prestol božjemu Srcu. — Male bratce in sestrice, pa tudi posle sem ob raznih prilikah poučila, kako Jezus želi stanovati in kraljevati v naših družinah. Povedala sem jim, da ta posvetitev ni samo zunanja, enodnevna pobožnost; božje Srce marveč želi, da mu posvetimo svoja srca in da potem živimo v vedni zavesti, da je Ono gospodar našega doma. Zato je prav porebno — tako sem govorila — da se za ta praznik pripravimo prav posebno notranje, na duši.

Vsi so razumeli moje pripovedovanje; z veliko gorečnostjo smo se tudi zbirali vsi družinski člani pred novim kipom Jezusovega Srca in smo opravljali tridnevniko. Na praznik sam pa smo vsi pristopili k mizi Gospodovi in vsak zase je obljubil nebeškemu Kralju zvestobo in ljubezen.

Pravo posvečenje pa smo obhajali popoldne. Povabljeni g. župnik so blagoslovili lepo okrašeni in razsvetljeni kip Jezusovega Srca. Ko smo otroci odpeli dve kitici posvetilnih pesmi, je atek začel naprej moliti posvetitev, vsi drugi pa smo glasno za njim ponavljali. Zdelo se mi je včasih, da bo očetov glas zamrl med solzami, tako je bil ginjen; tudi vsi drugi smo komaj zadrževali solze. Morda še nikdar nismo peli tako iskreno kot danes po posvetitvi: „Čuvaj nas v ljubezni svoji, mi smo Tvoji, mi smo Tvoji.“

„Kristus kraljuje v naši družini; svojo milost naj nam da, da bomo zvesti podaniki!“

Rožni dom pa ni edina hiša, kjer so se posvetili presv. Srcu. Ko so na velikonočni ponedeljek odpotovali slovenski romarji na Francosko,

so vzeli seboj tudi prvo slovensko Zlato knjigo. V svetišču v Paray-le-Monial, kjer se je Jezusovo Srce razodelo sv. Marjeti Alacoque, so jo položili na oltar. Med Zlatimi knjigami velikih narodov bo govorila naša knjiga, da si je 11.365 slovenskih družin izbralo Kristusa za svojega najvišjega Gospodarja. Ogenj ljubezni pa se vnema dalje: vedno nove družine priglašajo svojo posvetitev.

Vigrednice! Ne mirujte, dokler se ne bo v drugi Zlati knjigi blestelo tudi ime Vaših družin!

Kadar sem sama s seboj . . .

Mira.

*Kadar sem sama s seboj, se zastrmim
na poljano rožno, odelo v pajčolan
pravljic dehtecih, sanj hrepenecih . . .
Takrat, ujeta, spokorno obvisim
v zanki lepote, ki jo je vrgel dan,
in me potegne s seboj, razigran,
v svoje solučno kraljestvo . . .*

*Tam več o žalosti svoji ne vem:
vse temne sence rožno blestenje zakrije. —
Le kratek čas! — Peruti črne se vnovič nemo razpnejo
in iz molka se zopet — žalost izvije . . .*

Vigrednica - gospodinja

Naši gospodinjski tečaji.

Gospodinjski tečaji so brez dvoma najvažnejša panoga v izobrazbi našega ženstva in s tem tudi največje važnosti za naš narod. Dekleta in žene, ki obiskujejo gospodinjske tečaje, si pridobe potrebnega znanja za točno in večše izvrševanje gospodinjskih nalog in teoretičen pouk za vsakdanje potrebe v hiši. Voditeljice gospodinjskih tečajev imajo pogosto priliko spoznati, kako zastarele in nepraktične nazore imajo o kuhi in gospodinjstvu sploh še nekatere žene in dekleta. Kakor je kuhala stara mati, ki se je učila pri svoji materi, tako kuha sedanja gospodinja na domu in tako in nič drugače naj kuha hči. In vendar so praktične in dolgoletne izkušnje odkrile toliko novih načinov in koristnih ter res dobrih navad v pripravljanju jedi in v gospodinjstvu sploh, da bi bilo škoda držati se krčevito starih navad samo iz tega vzroka, ker so stare. Saj novejše hranijo čas in snov ter tudi glede okusa in ličnosti priprave prednjačijo pred starimi. Treba je le poskusiti, pričeti in se potem oprijeti novega, kolikor je boljše od starega.

Orliška podzveza prireja že par let sem gospodinjske tečaje po deželi in dosega povsod prav lepe uspehe. Največ smisla za tovrstno izobrazbo so pokazala dekleta v Poljanski dolini. Orliški krožek v Poljanah nad Škofjo Loko je imel v jeseni in zimi leta 1925.-26. kar dva gospodinjska tečaja, ki sta bila oba zaključena s krasno uspelo razstavo.

Doslej je priredila Orliška podzveza gospodinjske tečaje za krožke v teh-le krajih:

V Sodražici od 8. januarja do 16. marca 1925 s 16 gojenkami; v Kranju (večerni) od 9. septembra do 12. oktobra 1925 s 14 gojenkami; v Poljanah nad Skofjo Loko (I. tečaj) od 15. oktobra do 20. decembra 1925 s 16 gojenkami; v Gorjah (večerni) od 14. novembra do 20. decembra 1925 z 18 gojenkami; v Poljanah (II. tečaj) od 7. januarja do 22. marca 1926 s 16 gojenkami; v Moravčah od 7. januarja do 22. marca 1926 s 14 gojenkami; v Zagorju od 7. januarja do 28. marca 1926 s 16 gojenkami.

(Dalje.)

Drobei iz gospodinjstva.

Mlečni izdelki. Pri naših razgovorih o tem, kako pridobivamo iz mleka smetano, sirovo maslo in sir, se bomo ozirale na gospodinjstva, ki se pečajo s tem v manjšem obsegu, na preprost način brez moderaih strojev.

mleko izdatno hranilo, smo omenile že zadnjič.

Kislo smetano dobimo, ako pustimo mleko, da se zgosti, t. j. skisa in šele potem posnamemo smetano. Kisla smetana da več sirovega masla kot sladka, a nima tako pri-

Gospodinjski tečaj v Zagorju.

Sladko smetano dobimo, ako nalijemo namolženo mleko v plitve posode in pustimo stati 24—36 ur. Smetano posnamemo tako, da napravimo mleku prost odtok, je počasi odlijemo (»spodlijemo«) in nam v posodi ostane sama smetana. Lahko pa posnamemo smetano tudi z posnemalko, ki je zelo pripravna in naj v nobenem gospodinjstvu ne manjka. — Iz sladke smetane dobimo najokusnejše sirovo maslo, ki se pa ne drži dolgo.

Tudi za topljeno (pregreto) smetano naj stoji mleko v posodi 24 ur. Da je vrhnja skorja smetane lepo blede rumena, ne sme biti peč, v katero postavimo latvice, prevročča. Smetano posnamemo šele potem, ko se je mleko popolnoma shladilo. — Da je posneto

jetnega okusa. Iz smetane, ki je stara več kot tri dni, ne dobimo dobrega sirovega masla, a se rajši in hitreje umete.

Dobro sirovo maslo ima 84% maščobe. Je tudi edina maščoba, ki jo dobivamo od živih živali in ima jako prijetno dražeči okus. Uživajo ga pa ponekod v takih količinah, da je zdravju v kvar, ker trpe prebavila.

Iz kislega posnetega mleka, ki ga primerno segrejemo, dobimo presni sir, ki je zelo redilen. V mestih in industrijskih krajih ga okoliške gospodinjke prav lahko prodajo.

Da si z izdelovanjem in uživanjem mlečnih izdelkov krepimo zdravje in množimo blagostanje, moramo pri izdelovanju in hra-

nitvi mleka in izdelkov paziti na najstrožjo čistočo in snago. Mleko ne sme imeti nikoli zopernega duha in razen svojega nikakega okusa. Smetana, če je stara, ima silno neprijeten duh in dražljiv okus. Dobro sirovo maslo ima lepo svetlorumenkasto barvo in ni prekrhko, da bi se drobilo.

V krajih, kjer se mleko ne more prodati, je izdelovanje sira zelo umestno. Ker se dolgo časa drži nepokvarjen, je velikega pomena za ljudsko prehrano. Dobro zgrizen, je za zdrave ljudi lahko prebavljiv. Vsebuje 20—40% beljakovine in 30—60% maščobe. Mnenja smo, da bi se izdelovanju sira moralo posvetiti več pažnje in da se da to tudi doseči brez dragih in umetnih priprav.

Najbolj znan in priljubljen je trapištovski sir. Napravi se tako-le: Sveže polno mleko (dobro je tudi pol posneto ali posneto) segrej na 36 do 38° C (to je kolikor roka prestane). — Med tem časom ga večkrat premešaj. (Posodo vzemi pocinjeno). Nato pridenj sirila, ki ga raztopiš v četrt litra slane vode. (Na 13 l mleka 6 do 8 noževih špic sirila.) Med prilivanjem sirila mleko vedno mešaj z leseno žlico od spodaj navzgor. Po preteku 20 minut se začne siriti. (Dovolj zasirjeno je elastično.) Nato je treba maso ustaviti, da se ne vrta več, drugače je strd valovčasta. — Zdaj razreži z lesenim nožem v 3 do 4 cm široke kose, isto počez, da so 3 do 4 cm velike kocke. Nato ga zdrobi s smrekovo palčico, katera ima na koncu več odrastkov, v grahovo debelost. Potem ga segrej na 45 do 48° C (to je tako vroče, da roka ne trpi več) in vedno mešaj, ter nato pusti, da se ustoji. (Dobro pripravljena strd cvilj pod rokami.) Nato precedi skozi za to pripravljen prtič, deni hitro s prtičem vred v oblikovalo, (dober je za to polovičen lonček brez dna) ter obrtčaj. Prvi dan ga večkrat obrni. Drugi dan ga po vrhnji strani posoli ter pokrij z vlažnim prtom. Naslednji dan zopet obrni in posoli. To ponavljaj 8 dni. — Potem naj zori v primerni shrambi 6 do 8 tednov.

Naš vrt.

Na vse gredice smo v aprilu in maju presadile zelenjadne sadike in cvetlice. Za pozno poletje in jesen presajamo pa solato in kolerabice tudi še pozneje. Vedeti pa moramo, da je presajanje neobhodno potrebno; niti solata, niti zelje bi ne zrastle v glave, če bi sadik ne presadile.

Najvažnejše delo je sedaj na vrtu okopavanje in osipavanje. Koreninice se v zrahljani zemlji lažje razrastejo. Zaradi lažjega dostopa zraka, vode in toplote se gnoj v zemlji hitreje razkrajja v redilne snovi, ki jih rastlina zdaj, ko bujno raste, potrebuje v največji meri. Ves plevel moramo odstraniti in to še preden dozori, da ne zaseje svojega semena že za prihodnje leto. Okopavanje in plevel, kakor tudi osipavanje je treba izvršiti ob lepem vremenu, ali vsaj, kadar ni

zemlja preveč namočena. Zelje in druge sadike lahko po dežju zalijemo z gnojnico, kar rast zelo pospešuje. — Zalivati je treba vedno s postano vodo (nikoli s svežo, mrzlo) zjutraj ali zvečer. Najbolje je, ako pripravimo večjo posodo vode, ki je čez dan na solcu in ima potem ob zalivanju isto toploto kakor zemlja. Ob hudi in trajni vročini je treba močno zalivati, sicer ne pride voda do korenin in imajo premalo vlage.

Da bodo rastline res dobro uspevale, jih je treba očistiti vse škodljive golazni in odstraniti orumenele in zamrle liste. Nikoli pa ne smemo odstranjevati še zelenih listov, ki dovajajo rastlini hrano iz zraka.

Pozne karfijole, ki prav dobro prezimijo, presadimo v juniju. Potrebujejo pazljive nege in je dobro, če jih včasih zalijemo (po dežju) z gnojnico. Paziti pa moramo, da ne poljemo cvet. Ko se je cvet že razrastle, zganemo notranje liste čezenj, da ostane lepo bel in še naprej raste. Karfijolni cvet, po katerem se je razrastle cvetni mah, je mnogo slabši od onega, ki je lepo bel.

V juniju in do avgusta sejemo zgodnjo in pozno endivijo. Posebno skrb moramo v tem času posvetiti paradižnikom, privezavati in previdno odrezavati moramo nepotrebne poganjke.

Skrbna in dobra gospodinja, posebno pa dekleta pazijo seveda tudi na cvetne gredice. Skrbe, da imajo za sveži šopek, ki celo leto ne sme manjkati v sobi na mizi, vedno cvetje iz lastnega vrta.

Iz zdravstva.

Domača lekarna. V vsaki družini, posebno na deželi bi morali imeti domačo lekarno, katere vsebina seveda ne more nadomestiti zdravnika; v posebno nujnih slučajih, dokler ne pride poklicani zdravnik, pa more prav mnogo koristiti. Gospodinja imej nadzorstvo nad njo, bodi pa dobro poučena o vseh zdravnih sredstvih, ki so shranjena v njej. Najprimernejša je za to lesena omarica ali skrinjica s ključkom, ki ga dobro shrani, da ga otroci, ki ne smejo nikdar imeti dostopa do nje, ne iztaknejo. Na stekleničah, škatlicah in papirnatih vrečkah imej pregledno, vidno in čitljivo napisano njih vsebino, da pri morebitni naglici ne vzameš kaj napačnega.

Poleg vate (kupiti jo je v lekarni), čistih platnenih krp, povojev, čistih (ne zarjavelih) škarij je dobro imeti ta-le vsak dan potrebna sredstva: galun za grgranje pri bolečinah v vratu (1 žlica na 1 l vode); Hoffmannove kapljice pri slabostih in omedlevicah (10 do 20 kapljic na kocko sladkorja ali žlico vode); med zoper kašelj, naduho; kamelice za čaj pri krčih, koliki itd.; lizol, izvrstno razkuževalno sredstvo, ki pa se sme rabiti le zelo razredčen (5 g v 1 l vode za izpiranje ran, 10 g v 1 l vode za umivanje rok pri negovanju bolnikov z nalezljivo boleznijo, 20 g za razkuženje odpad-

kov pri nalezljivih boleznih); vazelin za manjše rane; lipovo, bezgovo cvetje, ajbiš, tavžentrože za razne čaje.

Odločno pa svarimo pred skrivnostnimi in tajnimi sredstvi, ki jih tolikokrat priporočajo in hvalijo časopisi in razni mazači.

Za ravnanje pri raznih slučajih dokler ne pride zdravnik pa dobimo prihodnjič nekatera navodila.

Praktični nasveti.

»Brezalkoholna Produkcija«, Ljubljana, Poljanski nasip 10./22., pošlje vsaki naročnici »Vigredi« zanimiv cenik brezplačno. Zahtevajte ga takoj; ne bo Vam žal!

Kako ravnajmo s pločevinasto (emajlirano) posodo. Da si emajlirano posodo dolgo časa ohranimo v dobrem stanju, vpoštevajmo sledeče: 1. Nikdar ne vlivaj v vročo posodo mrzle tekočine in tudi ne vroče tekočine v mrzlo posodo. 2. Ne pusti stati prazne posode na vročem štedilniku! 3. Prežiganja ne delaj na razbeljenem štedilniku, ker prične posoda pokati in emajl odletavati. — Ker je emajl, ki se od posode odkruši ter se pomeša v jed, tudi zdravju škodljiv, naj ima gospodinja dvakratno skrb, da varuje posodo. Zdravniki namreč trdijo, da se kosci

emajla, ki seveda niso prebavljivi, nabirajo v slepiču in povzročajo njegovo vnetje, ki je smrtno nevarno, ako se zamudi operacija.

Važnost snage pri kravah. Krava mlekarica, ki je bila redno dvakrat na dan s krtačo očiščena vse nesnage in prahu, je bila za poskušnjo puščena 14 dni v nesnagi. V teh 14 dneh, ko se razmere niso prav nič izpremenile in je bila prav tako krmljena kot prej, je imela 22 l mleka manj.

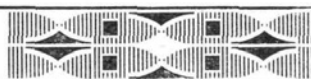
Kuhinjski recepti.

Okusni piškoti. — 6 jedilnih žlic stolčene sladkorja, 6 jedilnih žlic goste kisle smetane (ali 6 dkg sirovega masla) 2 celi jajci, noževo konic jelenove soli (stolčene!) dobro vmešaj in napravi mehko testo. Testo pokrij in ga pusti na hladnem prostoru stati vsaj eno uro. Nato ga razvaljaj in izreži poljubne oblike. — Prav lahko se iz tega testa napravijo majhne prestice in podobni zvitki. — Polagaj jih na vročo, ne namazano, malo z moko potreseno pekačo. Pečica ne sme biti prevroča, da ostanejo svetlo rumeni.

↓ **Jagodova (rdeče ali črne jagode) gibaniča.** Iz mleka, kisle smetane (ali sirovega masla) in malo soli napravi bolj mehko testo, ga pokrij in pusti pol ure stati. Nato testo prav tanko razvaljaj, pomazi (polij) z razstopljenim sirovim maslom, potresi jagode in sladkor ter malo cimeta. Zvij tesno in deni na pekačo. Peči dobre pol ure.

Organizacija

Narodno občestvo.

Napisal obmejni Slovenec.

(Dalje in konec.)

Zdaj pa vzemimo naše, slovenske izseljence.

Kako hitro se v nemški tujini (n. pr. v nemških krajih Štajerske in Koroške) »naturalizirajo« in postanejo Nemci. In sicer Slovenci iz Kranjske ravnotako kakor oni iz Štajerske in Koroške. Vzrok: premalo gojimo zavest narodnega občestva.

Na Koroškem smo izgubili plebiscit, ker je bil v večini koroških Slovencev preslabo razvit ali pa naravnost zamorjen čut slovenskega nar. občestva. To tudi ni bilo drugače mogoče. Kajti na Koroškem Nemci ne samo, da v Slovencih niso pospeševali in vzgajali slovenske narodne zavesti, marveč so v njih z vsemi sredstvi gojili nemško narodno zavest ali zavest nemškega nar. občestva! Toda, ali so si za to, ker so v večini koroških Slovencev vzgojili narodne odpadnike, pridobili pravico do koroških Slovencev?

Če bi kdo ukradel sosedu konja in ga odvedel v svoj hlev, ali bi si mar s tem pridobil pravico do sosedovega konja? Tatvina je nedovoljena, pa najsibo že fizična ali moralična.

Narod je naravna enota, ki prirodno-naravno spada skupaj. In narod ima pravico do vseh svojih delov. In če čut narodnega občestva v posameznih delih ni bil razvit, ali pa je bil celo rafinirano umetno in nasilno zamorjen, ima vendar narod naravno pravico tudi do teh svojih delov. Naravno je — kako bi moglo biti drugače? — da se v takih

primerih v slučaju plebiscita odtujeni deli naroda izjavijo proti narodnemu občestvu (kakor se je tudi nam zgodilo na Koroškem). Toda narod se ne more nikdar odpovedati svoji naravni pravici in dovoliti, da bi se o tem, kar je po postavi in pravici njegovega, šele glasovalo, ali naj bo njegovo ali ne. Vsako tako glasovanje se mora smatrati za krivično in izid glasovanja za ničev!

Tudi slovenski narod se ne more nikdar odpovedati svoji lastninski pravici do svojih, po tuji zlobi mu odtujenih koroških rojakov.

Nekaj podobnega, kakor nam na Koroškem, se je zgodilo Poljakom v Zg. Šleziji. Tamošnje razmere so bile slične našim. Samo, da je šlo za mnogo večje ozemlje. Na stotisoče šlezijjskih Poljakov je glasovalo za Nemce. Nemci so pač vzgojili v njih zavest nemškega nar. občestva. Vendar je majhen kos glasovalnega ozemlja vseeno pripadel Poljski. Pred kratkim pa sem čital v nemškem listu, v članku iz Katovic, to-le:

»Ravno v tem tednu šovinističnega beračenja (Poljaki so zbirali za svoje narodno-obrambno društvo) so prišle iz Mislovic, ležečih na prejšnji nemško-ruski meji, številke, ki govorijo same zase in ki dajejo svetu novo snov o resničnem položaju v Zg. Šleziji. V Mislovicah vodijo že več let statistiko o izposojevanju knjig iz tamošnje ljudske knjižnice. Iz teh številk je razvidno, da je bilo v zadnjih šestih letih prebranih 145.135 nemških in samo 15.525 poljskih knjig. Želeti je le, da bi te mnogo izražajoče številke postale znane čim širši javnosti.«

Nemec seveda hoče s tem reči: »Poglejte, kakšna krivica se nam je zgodila! Poljskih knjig se je prečitalo desetkrat manj nego nemških, torej je v Mislovicah komaj ena desetina Poljakov. In kljub temu so Mislovice pripadle Poljski!« — Ojoj in prejoj! Kakšna sila se je zgodila Nemcem v Zg. Šleziji! Seveda Nemec tega ne pove, da so Poljaki v Zg. Šleziji, dokler so bili pod prusko pikelhavbo, hodili v samonemške šole in da torej povečini niti poljski čitati ne znajo! Podobno, kakor se godi našim bratom na Koroškem!

Za narodno pripadnost zgornje številke ne pomenijo prav ničesar! Samo dokument nemškega nasilstva so nad Poljaki v prefekli dobi. In novi rod, ki bo prišel iz poljskih šol, bo prečital desetkrat več poljskih nego nemških knjig! Resnica je le ta: V Zg. Šleziji je živelo 2 milijona Poljakov, od katerih je le manjši del pripadel Poljski. Ogoljufani v Zg. Šleziji so bili Poljaki, ne pa Nemci.

Pomanjkanje zavesti narodnega občestva ne more biti merodajno za pripadnost delov naroda k dotičnemu narodu. Zato so vsa tozadevna glasovanja neumestna in vse odločitve na podlagi takih glasovanj krivične.

Narod pomeni višjo enoto in naravna zahteva je, da narod tvori integralno (neokrnjeno) celoto. Prirodno-naravna je zahteva: Narod ves in neokrnjen! Ne pa razkosan in razbit na štiri države, kakor je n. pr. zdaj narod slovenski!

Poleg zavesti slovenskega nar. občestva moramo pa gojiti tudi zavest jugoslovanskega nar. občestva. Res da tvorimo Jugoslavlani štiri narode, a Jugoslavija bo popolna šele, ko bodo državno zedinjeni vsi štirje jugoslov. narodi.

In slednjič moramo gojiti tudi zavest slovanskega nar. občestva. Ali bi bilo mogoče, da bi Nemci in Italijani tako postopali z našim narodom, če bi mi našli oporo in zaslonbo pri drugih slovanskih narodih, zlasti pri velikem ruskem narodu?

Zatorej gojimo zavest slovanskega nar. občestva, kajti čim šibkejši smo, tem bolj smo navezani na pomoč bratskih slovanskih narodov.

Seveda krepko razvita zavest narodnega občestva ne sme nikdar voditi do narodnega napuha in do nasilstva nad drugimi narodi. Napuh vedno hodi pred padcem. Blazni narodni imperializem koplje grob lastnemu narodu.

Višje nego narodno občestvo je občestvo zavednih katoličanov, je občestvo kristjanov, je občestvo vesoljnega človeštva.

Po celi zemlji vsem ljudem mir bodi!
Tako so peli angelcev glasovi
v višavah pri Mesijesa prihodi;
da smo Očeta enega sinovi,
ljudje vsi bratje, bratje vsi narodi,
da ljubiti mor' mo se, prav' uk njegov.

(Prešern.)

Telesno zdravje — duševna moč.

Lockington-Küble. — Ivanka Š.

Če zremo nazaj v zgodovino, vidimo, da se je večina duševnih velikanih ponašala tudi s krepkim telesnim zdravjem. Grk Sokrat, ki živi v svojih delih še danes, četudi je živel v resnici pred 2300 leti, je bil telesno zelo močan. Silen po duhu, jak po telesu, je ustvarjal dela in z njimi ovekovečil svoje ime. Njegov učenec Plato, velik mislec in filozof, je bil spočetka šibkega zdravja, a po zgledu svojega učitelja je vadil svoje telo in se kmalu telesno utrdil.

Sosed Grkov, Rimljan Cicero je bil najboljši govornik tedanje dobe. V mladosti je bil slaboten, bolehen in krmežljiv. Bali so se, da bo njegov silen temperament, duševna jakost ugonobila to šibko telo. A z zmernim vežbanjem telesa, je le-tega ojačil tako, da je bil zmožen velikih naporov kot govornik in se s svojim darom vpisal v zgodovino nesmrtnosti.

In če pogledamo v jedva minulo stoletje! Napoleon, junak novega časa, je bil mož kamena in železa. Izredno močan človek, 170 cm visok, je lahko, več dni živel brez pravega, rednega počitka in hrane. Nikdar ne bi bil zmožen tega, če ne bi bil zdrav. Sam je cenil zdravje nad vse svoje bogastvo, utrjeval je svoje telo in tako krepil svojega duha.

Delo rodi zdravje, zdravje rodi moč, duševna moč dela čudeže.

John Ruskin je dejal: „Samo delo napravi zdravega duha in zdrav duh, krepak razum nas osrečita.“

Neki ameriški predsednik je rekel: „Stara, silno stara je pesem o krepki duši, o zdravem srcu in o močnem telesu. Močno, nebolno telo je podlaga vsemu drugemu.“

Pa ne samo možje, tudi žene so, katerih imena bles'e v zgodovini in nas navdajajo z začudenjem.

Katarina, ruska carica, je poznala važnost svoje osebnosti. Vedela je, da bo mogla voditi, vladati svojo državo le, če bo imela moči, one moči, ki jo da razsodnost, zdrav razum, jeklena volja. Vedela pa je tudi, da si vse to pridobi in obdrži samo, če bo tudi telesno jaka in zdrava. Zato je skrbela za zdravje, utrjevala svoje telo. Kako mogočna je bila, ko je stopila pred svoj narod — ki je radovedno izpraševal, kje je njihov car — in rekla: „Jaz sem vaš car!“

To so samo nekateri zgledi, ki nam kažejo, kaj je telesna svežost, njegovo zdravje in moč za človeštvo.

Kako stojijo te osebe visoko nad vsemi milijoni ljudi!

Sv. Ignacij, sv. Terezija, Cicero, Napoleon, Katarina, vsi so junaki. Nekateri so stopili v vojsko, v armado Gospodovo, borili se in se proslavili kot zmagovalci. Drugi zopet so se ovekovečili s svojimi deli, s svojim življenjem v svetu.

Pri vseh pa smo poudarjali njih telesno zdravje, ker samo to je nekaj vrelec, iz katerega izvira vse drugo.

(Dalje.)

Iz orliške centrale.

Tekme so skoro že vse končane, le nekaj krožkov jih je zaradi prireditve moralo preložiti. Dolej se kažejo prav lepi uspehi. Prihodnjic priobčimo izid.

Za javne nastope in prireditve opozarjamo na:

1. disciplino, ki naj dela čast organizaciji,
2. kraj, ki naj dela čast dekletu,
3. nastop in izvajanje, ki naj dela čast celoti.

Čitajte tozadevne okrožnice iz letošnjega pa tudi lanskega leta in uvažujte vse nasvete in določila!

Večerni gospodinjski tečaj se je pričel 15. maja v Ljubljani (Krekova prosveta). — Iz zanimanja, ki ga je opažati, se sklepa, da

se po sklepu tega tečaja otvori še en večerni tečaj.

Za gospodinjske tečaje po deželi naj se društva in krožki hitro odločijo, ker drugače ne bomo mogli vsem ustreči. Pri prijavi prosimo oznažbe, ali želi krožek predbožični ali pobožni tečaj.

Vzorčne pole pričenemo zopet izdajati z oktobrom. Naročila za predloge k raznim ročnim delom pa tudi med tem prejemamo. — Prosimo ob tej priliki za poravnavo računov od vzorčnih pol. Sporočamo tudi, da so še vse letošnje vzorčne pole na razpolago.

Izlet v Rim. Zadnji rok za priglasitev je 5. junij. Na poznejše prijave se bo mogoče ozirati le v omejenem obsegu.

Sestre sestram.

Orliški krožek v Ločah pri Poljčanah. Sestre! Gotovo se boste začudile, ker po dolgem času zagledate poročilo iz Loč. Naš krožek stopa z letošnjim poslovnim letom v četrto leto. Marsikaj težkega, žalostnega in tudi veselega smo doživeli. V prvih letih nas je bilo 21 članic, 15 telovadkinj in 6 netelovadkinj. Res smo imele dve leti vesele urice in potem smo izgubile našega voditelja. Nato smo bile kratek čas same in žalibog naše delo ni šlo naprej. Dobile smo zopet voditelja in smo spet napredovale. Iz srca smo hvaležne vsem, ki so nam pomagali k napredku. Za tiste, ki so odstopile, smo dobile takoj nove članice. Gojenk imamo 14. Pri cerkvenem pevskem zboru imamo 4 članice. 4. in 5. aprila smo priredile igro, ki je tudi dobro uspela. Sestanke imamo po možnosti vsake tri tedne, telovadba se vrši vsako nedeljo. Pri vsakem sestanku nastopita dve z deklamacijo in ena s predavanjem, petje seveda tudi ne izostane, kar nam je največje veselje. Tekme imamo že skoro za hrbtom, za vse smo se dobro pripravile. Sestrsko si pomagamo, vse smo za eno in ena za vse. Bog živi!

Loče pri Poljčanah. Kakor vsako društvo praznuje »Materin dan«, tako tudi me letos nismo opustile tega dneva. Z veliko vnemo smo se pripravljale, kako bi mogle našim mamicam napraviti veselje in skazati iskreno hvaležnost. — Udeležba je bila nenavadno obilna. Najprej nam je p. g. kaplan razložil pomen materinega dne, zatem pa govoril o požrtvovalnosti matere do svojega otroka. Moralo je ganiti vsakega, kdor je sišal. —

Sestra predsednica je govorila: »Kaj je mati svojemu otroku.« Nato so sledile tri deklamacije o materi. Tudi gojenke so nastopile z deklamacijami in z dvogovorom, kar so navzoči z veseljem poslušali. Končno smo zapele tri narodne pesmi in Orlovsko himno. — Vse to je naše mamice tako ganilo, da so jim igrale solze v očeh. Bog daj, da bi se vse slovenske matere zavedale svojega visokega materinskega dostojanstva in bi bile ne le steber naših kmečkih domov, marveč sploh voditeljice prave krščanske vzgoje, ki je glavni temelj vsemu našemu poznejšemu delu v naših organizacijah. Bog živi!

Orliški krožek Zagorje. Naš krožek je potem Orliške podzveze priredil v času od 7. januarja do 25. marca gospodinjski tečaj, ki ga je obiskovalo 15 deklet. — Dnevi, ki smo jih preživele skupaj, nam ostanejo v neizbrisnem spominu. Koliko lepih in koristnih naukov za vse življenje! — Tečaj je vodila z veliko spretnostjo in uprav z materinsko skrbjo gdč. Milka Hartmanova, za kar ji ostanemo vedno hvaležne. — Težko smo se ločile od svojih priljubljenih gdč. učiteljic, toda naj bodo prepričane, da ure, ki so si jih odtrgale od svojega počitka, niso bile zastonj. Trud, ki so ga imele z nami, naj jim poplača zavest, da so vzgojile zopet nekaj poštenih in delavnih slovenskih gospodinj. Iskrena hvala jim! — Razstava, katero smo priredile ob koncu tečaja — na cvetno nedeljo — je pokazala kaj zmore čvrsta in trdna volja. — Sestre, ohranimo vse nauke globoko v srcu, ravnajmo se po njih in uspeh nam je zagotovljen. Bog živi!

Gozd — dom poezije.

Gozd je pravi dobrotnik vsemu človeštvu. Nesebično nudi že tisočletja les za človeška bivališča, drva za kurjavo in v starih časih tudi za razsvetljavo. Pa tudi za človekovo prehrano ima marsikaj v svoji prostrani zakladnici: divjačino raznih vrst, raznovrstno sadje in semena. Nudi mu pa tudi marsikaj za oplešavo njegovega stanovanja in mu pomaga do razvoja tehnike. Blagodejni ozon (gozdni duh) njegovega drevja ozdravljaja in pomirja človeka in vsakdo lahko skuša njegov prijeten vpliv na telo in dušo.

Ni čuda, da za toliko dobrot tudi ne manjka hvaležnih slavospevov nanj. Toda tudi iz etičnih ozirov je gozd predmet pesniških proizvodov. Gotovo je že prvi poet, ki je spletal blagoglasne kitice, poznal lepoto, tihoto in svečani mir gozda in je to opeval v eni svojih prvih pesmi. In vsi njegovi nasledniki do današnjega dne, najsi so že pesnikovali v poezije polni noči ali ob zlati dnevni luči, so opevali njegovo krasoto.

Vsakdo izmed nas je že gotovo občutil tajinstveni vpliv gozdne tišine na svoje občutje. Človeku se zdi, da hodi v prav posebni božji bližini, ko stopa po liki cerkev prostranem gozdu. Prijetni dih gozda, nežni šepet vetra dvigne šetalca preko kraja in časa ter ga neopaženo privede poeziji v naročje.

Zeleni oboki, ki tvorijo gozdu senčno streho, valove v lahmem vetru. Košati zeleni kodri, ki se usipljejo gozdnim velikanom po ramenih, stresa, razkuštra in zopet pogladi zefir. Kričeča nasprotja v barvah in oblikah ga osupnejo: tu skrajna nežnost novoozele-nelega listja, tam bohotna rast mahu po deblih; tu trden stoletni hrast, tam smrečica, ki ji je usojeno na bodoči sv. večer razveseliti srca malih. Vitka trta bršljana, ki se s tankimi vlakni oprijemlje debela svojega gostitelja, na tej strani, krepka jelka, ki se z debelimi krempljastimi koreninami oprijemlje tal, na oni strani. Toda v celoti nudi gozd tipično sliko socialne enote in moči. Grmovje, mlado drevje, zajedalke, razno zelenje služi le kot pridatek, okras (dekoracija); doraslo drevje v vsej svoji življenjski moči: to je jedro gozda. V takem gozdu pride silovita moč, vložena v to velikanstvo enoto, šele do veljave; v slogi je moč. In vendar kaže zopet vsako drevo svoj posebni in skrajno izraziti značaj, svojo lastno posebnost (individualnost).

Gibčni četveronožci, pisane ptice, lazeča in plazeča se živad, blesteči hrošči in ves v

barvah neznamen, a v življenju se gibajoč mrčes: vse to z nepopisno prijetnostjo pade človeku v oko, še mnogo bolj kot rastlinstvo, navidezno brez življenja. Baš zato se naše pravljice in gozdne pripovedke mnogo rajši bavijo z živimi prebivalci gozda kakor pa le z onimi iz rastlinstva. In kako lepe stvari so nastale v tem oziru, četudi v skromni in neumetni obliki v domišljiji naših babic, naših dobrih tetk, ki so imele za nas otroke vedno pripravljenega kaj novega, ko so se nam pod njihovim vodstvom odprle oči za razumevanje gozdne poezije. Pa tudi pozneje v povestih naših pisateljev (Erjavec, Mencinger i. dr.) je stopil gozd pred nas poln globokega pomena, veselja, šegavosti, humorja. Tudi pesniki vseh časov in vseh narodov — seveda tudi naši niso zaostali — nam v svojih pesnitvah zatrjujejo, da so v gozdu našli vir poezije — seveda še v izdatnejši meri kakor pa mi drugi preprosti ljudje.

Pa tudi vsem onim, ki hočejo v tihi gozdni samoti zbrati svoje misli, nudi gozd prav mnogo prilike. — Gozdna pot, ozka stezica. V začetku široka in gladka te vabi v hladno senco. Toda kmalu ti nastavlja pod noge krevljaste korenine. spotikaš se, loviš in kriliš z rokami in v hipu moraš obstati. Konec je steze, ne moreš naprej, pa naj rentaiš kolikor hočeš. Tudi dobrodušno prigovarjanje in iskanje kakršnegakoli izhoda nič ne pomaga. Uprav pred najgostejšo trnjevo steno se je hudomušnica vdrla v tla in mežika ti lokavo: »Meni se ne ljubi več; kar tu ostaneš, ti pa napravi, kar hočeš...«

Ali spoznaš to pot v svojem življenju? Kaj ne, da si jo hodila že sama?

Za svoje razmišljanje pa najdeš v gozdu tudi drugo pot, znano in zvesto, trdno in ravno, ki te vodi po cerkyeno tihem in svečano mirnem gozdu. Saj jo poznaš, to pot vsakdanjih dolžnosti, ki jo hodiš vsak dan!

Pa tudi široke, solidne in zložne ceste ti pokaže gozd, ki pa so, kaj ne da, zelo dolgočasne. Nič rada ne hodiš po njih, ker je vsa okolica in pot sama tako zelo enolična. So to pota v tvojem življenju, ki te nosijo po njih noge brez tvoje vednosti tedaj, ko iščeš udobnosti, izživetja...

Kaj-ne, da bomo hodile rajši po gozdnih kolovozih in ozkih stezah, kakor pa na širokih izgledenih cestah?

In gozd nas bo pogosto sprejel v svoje poezije polno okrilje k razmišljanju, predarku, k načrtom in sklepom...

Izhaja vsak mesec. — Za članice je list plačan s članarino, za druge znaša naročnina 25 Din; za inozemstvo 32 Din. List izdaja Orliška podzveza (Anica Lebar) v Ljubljani. — Uredništvo in upravnništvo je v Ljudskem domu.

Odgovorna urednica: Zvona Primčeva.

Za Jugoslovansko tiskarno: Karel Čeč.

NOVA ZALOŽBA LJUBLJANA

KONGRESNI TRG 19.

Vse pisarniške potrebščine.

Vse knjige.

ne ugaja in ni odrezano, se zamenja ali vrne denar. Naročila nad Din 500— poštine prosto. Trgovci engros-cene.

Belo platno

trpežno „Trst“ m Din 11'—, močno „Sava“ Din 12'50, „Slovensko platno“, zelo močno, Din 14'50, fina „Beograd“-tkanina Din 16'—, zelo fina tkanina „Gorica“ za srajce Din 18'—, posebno fini naturel-šifon, šir. 92 cm, Din 22'— razpošilja v letrovin a R. Stermecki, Celje, št. 239. Ilustr. cenik z nad 1000 slikami se pošlje vsakomur za stonj, vzorci od sukna, kamgarna in razne manufakturne robe pa samo za 8 dni na ogled. Kdor pride z vlakom osebno kupovat, dobi nakupu primerno povrnitev vožnje. Kar

Društvena nabavna zadruga v Ljubljani (Ljudski dom)

priporoča vse potrebščine za orliški kroj: rips za bluže, ševijot za krila, čepice, nogavice, orlovske znake itd. Dalje trakove za načelnice in predsednice, odznake s tiskom in vse poslovne knjige in tiskovine za orliške krožke. — Zaloga šmink, pudra, vazeline in mastiksa za šminkanje igralk. — Dobijo se tudi za proste vaje potrebne note. — Posreduje nakup vseh društvenih potrebščin. — Kupujte le pri lastnem podjetju. Nalagajte hranilne vloge v „Centralno čebelico“, ki jih obrestuje po 6%.

Najboljše

„PFAFF“-šivalne stroje

pripravne za krpanje in umetno vezenje po ugodnih cenah in plačilnih pogojih priporoča

IGN. VOK

LJUBLJANA, Tavčarjeva 7

CELJE, Kralja Petra c. 33

NOVO MESTO, Glavni trg

Zavarujte svoje življenje,
poslopje in premičnine le pri
**VZAJEMNI
ZAVAROVALNICI**
V LJUBLJANI, Dunajska c. 17.

PODRUŽNICE:

Celje, Breg 33.

Zagreb, Pejačevićev trg 10,
Sarajevo, Vrbanja ulica št. 4.

PRIPOROČAMO
NAŠO DOMAČO
**KOLINSKO
CIKORIJO!**

To je veselje, taka pena!

Kdor uporablja „GAZELA“-
milo, ima prijetno delo in je
hitro gotov. Jaz ne perem
nikdar z drugim kakor z
„GAZELA“-milom.

**GAZELA
MILO**